

ሱባኤ ምቅርራብ ንብዓለ ትንሣኤ 2003 ዓ.ም.

ንባብ ሉቃስ 23: 26-50

ትርጉም ሱባኤ

ንብዓለ ፋሲካ ዝግባእ ሕይወት ሒዝና ክንጸንሕ ምእንቲ ፍሉይ ሱባኤ ንኦቲ ኣሎና ናይ ብሓቂ ዕዉት ውሳኔ ክንብሎ ንክእል ከም ሰባት መጠን ንዝኾነ ነገር ክንሰናዶ ግቡእ እኳ እንተኾነ ናይ ሎሚ ፍሉይ እዩ። ብዓለ ትንሣኤ ኣብ እምነትና ጳውሎስ ሓዋርያ ከም ዝብሎ ክርስቶስ ዘይተንሥኤ እንተኾይኑ እምነትና ብላሽ እዩ። ስብከትና እውን ከንቱ እዩ ይብል። ጳውሎስ ልዕሊ ኹሉ ዝምስክርን ዘተማቐርን እንተ ኣልይዎ ትንሣኤ ክርስቶስ እዩ። ነዚ ሰረት ገርና ንብዓለ ትንሣኤ ብዓቢ ኣኸብሮትን ምስንዳውን ክንቅረበሉ ይግብኣና።

ቤተክርስቲያን ካብ መጀመርታ ምስጢር ትንሣኤ ስለ ዘለለየት ብፍሉይ ምስንዳው ክብዓል ወሲና። ኩሎም ንኡስ ክርስቲያን ድሕሪ ነውሕ ምስንዳው ኣብ መዓልቲ ትንሣኤ ይጥመቑ ይቅብኡ ሥጋኡን ደሙን ይቐብሉ ነዞም ሰለስተ ፈለምቲ ምስጢራት ብሓደ ይቐብሉ። ኩሎም ኣመንቲ ንትንሣኤ ብዓቢ ምስንዳው ይቐረቡ ካብቲ ብዙሕ ዝግበር ጸም የዘውትሩ፤ ጸሎት ይገብሩ፤ ምጽዋት ይህቡ፤ ብኡስ ይዓርቁ፤ ንእሱራት ይበጸሑ፤ ንሕሙማት ይሕግዙ ንሕዙናት የጸናንዑ፤ ንጥሙያት ይዕንግሉ፤ ብግሎም ፍሉይ ተጋድሎ ይገብሩ ንኣብነት ካብቲ ዘለዎም ሕማቕ ዝንበሌ ይቐጠቡ መስተ ዝርጋን ሕርቃን ሓመታ፤ ኣብ ገሊኡ ኸኣ ብሃገር ደረጃ ጸም ይኸበር ንኣብነት ኣብ ጊዜ ሃይለስላሴ ኣብ ኢትዮጵያ ኣብ ረድዮ ደርፊ ይድረፍ ኣይነበረን፤ ከምቲ ኣብ ኢዮኤል ነበይ ዘሎ “ ኣብ እምባ ጽዮን መለኸት ንፍሉ ጸም ኣውጁ፤ ኣኸባ ጸውዑ ሕዝቢ ኣክቡ፤ ቅዱስ ጉባኤ ከምዘሎ ንገሩ ኣረገውቲ ኣክቡ ቆልዑ ጡብ ዚጠብቧ ኣክቡ፤ መርዓይ ካብ ቤቱ ይውጻእ መርዓት ከኣ ካብ ኣብሎኣ ወይ ሕልፍኝኣ ትውጻእ” (2: 15~16) ዝበሎ ቤተክርስቲያን ነዚ ኣብ እዋናት ጸም ኣርብዓ ክተዘውትሮ ርኩብ። ከምቲ ተልእኮ ክርስቶስ ኩሉ ኣብ ኢየሩሳሌም ገጹ ዘተኩር ዝነበረ ቤተክርስቲያን እምነትናን ሕይወትናን መቐት ክርስቶስ ከስትማቕር ኣብ ትንሣኤ ገጹ ከተኩር ትነግረና። ነዚ ኣብ ግምት ገርና ሎሚ ከም ህዝብን ኣባላት ኩላዊት ቤተክርስቲያን ነፍስና ክንሕድስ ቅድስና ክንለብስ ምእንቲ ነዚ ጊዜ ጸሎት ወሲና ኣሎና።

ግዚኡ ምስ ኣምላኽ ሓደ ክንከውን ኩልንትናና ኣብ ኣምላኽ ዝቐረበ ኾይኑ ጣዕሚ ድሕነት ክነስተማቕር ብፍሉይ ዝሕግዘና እዋን እዩ። ነዚ ሕሩይ ጊዜ ክንጥቀመሉ ነፍስወከፍና ጽውዓት ኢና። “እግዚአብሔር እምብኣርሲ ሕጂ እውን ብጸምን ብብኸያትን ብቐዘማን ብምሉእ ልብኹም ናባይ ተመለሱ ክዳንኩም ዘይኮነስ ልብኹም ድኣ ቅደዱ እናበለ (ኢዮኤል 2: 12~13)ኣገባብ ምስንዳውና ንብዓለ ትንሣኤ ክለብሶ ዘለዎ መልክዕ ይሕብረና።

ትርጉም ሕማምን ስቕለትን ንሞትን ክርስቶስ ኣብ ወንጌል ሉቃስ፡

ምስጢር ትንሣኤ ክንርዳእ ትርጉምን እንትያነት መስቀል ክርስቶስ ክንፈልጥ ግቡእ እዩ። ወንጌላውያን ኩሎም ሕማምትን ስቕለትን ሞት ክርስቶስ ይነግሩና። ንሎሚ ንምቅርራብን ክሕግዘና ወንጌል ሉቃስ ምዕ 23 መሰረት ኣስተንትኖና ገርና ክንክተል።

ሉቃስ ጉዕዞ ሕማማት ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ከም ስእሊ ገሩ እዩ ዘቐርበልና። ሉቃስ ክዘንቱ እንከሎ ንኹሉ ኣብ ኢየሩሳሌም ገጹ ኣተኩሩ እዩ ዝገልጸ ማለት ንኢየሩሳሌም ገጹ ክኸይድ እንከሎ ከምዚ ገበረ ከምዚ በል እናበለ ኢየሩሳሌም ማእከል ወንጌሉ ይገብራ። እዚ ክሳብ ትንሣኤ እዩ ድሕሪ ትንሣኤ ኩሉ ካብ ኢየሩሳሌም ይብገስ ከብ ኢየሩሳሌም ጀሚሮም ንወንጌል ናብ ኩሉ ዓለም የብጽሑዎ። ኢየሩሳሌም ማእከል ስቕለትን መስቀል ስብከትን እያ። ነዚ መሰረት ገርና ክንርእዮ ከሎና ሉቃስ ዓሚቕ ትምህርቲ ይህበና። ኣብዚኣ ምዕራፍ ዳርጋ እቲ ቅንዲ ኣብዚ ዓለም ዘምጽኦ እትገልጽ እያ ክንብል ንክእል። ኢየሱስ ንኢየሩሳሌም ክኣቱ እንከሎ ተልእኮኡ ኣብ ምዝዛም ከምዘሎ ይፈልጥ ስለ ዝነበረ ነጥም ናቱ ዘበሉ ዓቢ ምስንዳው ገርሎም ቅዱስ ቁርባን ሰሪዕሎም፤ ኣእጋሮም ብምሕጻብ ትሕትናን ኣገልግሎትን ምሂርዎም፤ እዚ ኹሉ ገርሎም እንከሎ

ኩሉ ጊዜ ፈተና ክሕደት ከም ዝጎነፎም ኣነጺሩ ነጊርዎም፤ ኣብ መጨረሻታ ኣብ ጌተሰማኒ ነቲ ኹሉ ክወርዶ ዘለዎ ስቓይን ውርደትን ፍቓድካ ይኹን እናበለ ምእንቲ ኩልና ንመስዋዕቲ እሺ ኢሉ ተቐቢሉ። ኩሉ ምስ ፈጸመ ብሓደ ካብቶም ዝኸተልዎ ዝነበሩ ኣሕሊፉ ስለ ዘውሃቦ ተታሒዙ ንስቓይ ንውርደት ንስቓለት ንሞት ብገዛእ ፍቓዱ ኣትይዎ ከም ዝበሎ ኣብተን መጨረሻታ ሰዓታት እቶም ንሰለስተ ዓመት ዝተኸተልዎ ከይተረፉ ኩሎም ብዘይ ዮውሓንስን ኣዲኡን ገለ ኣንስትን ንሶም እውን ብማዕዶ ሓዲገሞ ሃዲሞም ጴጥሮስ እቲ ምእንታኻ ክሰየፍ እናበለ ዝዛረብ ዝነበረ ሰለስተ ጊዜ ኣይፈልጦን ኢሉ ክሒድዎ። መራሕቲ ሃይማኖትን ህዝብን ኣብ መጋበእያ ኣእትዮም የላግጹሉ ነሮም። መራሕቲ ሃገር ብምልኦም ኣዋሪዶም ካብ ሓደ ናብ ሓደ እናሰደዱ ኣዋሪዶም፤ ኣብ መጨረሻታ ንሞት ፈሪዶም።

ኢየሱስ ንጉዕዞ ቀራንዮ ብብዙሕ ህዝቢ ተግጂቡ እዩ ከይድዎ እቲ ዝኸተሎ ዝነበረ ህዝቢ መብዝሕትኡ ንኣኸብሮት ኣይኮነን ከዋርድዎ ከላግጹሉ እዮም ምስኡ ዝጉዓዙ ዝነበሩ። ሰባት ኣብ ሓደ ነገር ምስ ዝሰምሩ ብፍላይ ክፉእ ክገብሩ ግዝያዊ ጸልማት ይጉልብሎም እዩ። ነቲ ዝርእይዎ ዝነበሩ ነቲ ኣብ ማእከሎም ዝገብሮ ዝነበረ ተኣምራታ ንኹሉ ክሒደዎ። ህዝቢ ክዕውር እንከሎ ናይ ብሓቂ ዝገበር ጌጋ ጎዳኢ እዩ። ኣብ ሓቂ ክትመልሶ እውን ከቢድ እዩ። ሕርቃን ጽልኢ ሓሶት ቀንዲ መጋበሪ ኮይነን ይርኣያ። እዚ ግን ግዝያዊ እዩ እቲ ሓቂ ንግዚኡ ይኸወል ድሓር ግን ብዝተኸልዕ ብርሃን ይጅምር። እዚ እዩ ድሕሪ ሞት ኢየሱስ ዝተራእየ።

ንሞት ዝተፈርደ ሰብ እሞ ክስቀል ክኸይድ እንከሎ ክትርኢ ክንደይ ከቢድ ምዃኑ ንኹልና ከቢድ እዩ፤ ኣብ ዓድና ኣብ ጊዜ መግዛእቲ ኣብ 1985 ኣብ ግላስ ዝተባህለ ዓዲ ሓደ እዋን ዘስካሕክሕ ሞት ተራእዩ። ሓደ ወተሃደር ኢትዮጵያ ብላይቲ ናብ ሓንቲ ስድራ ንኣሽቱ መርግውቲ ክልተ ቆልዑት ዝነበሮም ካሕካሕ ኣቢሉ። እዋኑ ጊዜ ፍርሒ መብዝሕትኡ ክፍሊ ሃገርና ዝተሓረረሉ እዩ። ባርካ ንጻ ወጺኡ ሓጋዝ መጨረሻታ ከተማ ኢትዮጵያ እትቆጸጸራ እያ ነራ። ኣብዚ እዋን ወተሃደራት ብለይቲ ይትረፍ ብቐትሪ እውን ብጣዕሚ እዮም ዘፍርሑ፤ እዚ ወተሃደር ምስ ኳሕኩሕ ሰበይቲ መን ኢኻ እናበለት ትምልሰሉ ምኽንያቱ በቲ እዋን ነሰብኡት ይገፍዎም ይኣስርዎም ስለ ዝነበሩ። ኣንቺ ውጪ ነዩ እናበለ ተዛረባ ሽዑ ወዮ ሰብኣያ ንሰበይቱ ደልዩ ከም ዝመጸ ፈሊጡ እንታይ ደሊኻ እዚ ዝሓደር እዩ ኢልዎ ወዮ ወተሃደር ሰይጣን ዓሲልዎ ስለ ዝነበረ ምስ ሰብኣይ ክብኣስ ጀሚሩ ኣብዚ እዋን ወያ መርግት መሊቓ ክትሃድም ምስ ፈተነት ተኩሱ ቀቲልዎ ሃዲሙ ከይዱ፤ ድሕሪ ክልተ ሶምን ተታሒዙ ኣብ ቅድሚ ህዝቢ ክፍረድ እቲ ጀነራል ኣዚዙ ሽዑ ንህዝቢ ናይ እቲ ከባቢ ብምልኦም ኣኪቡ ኣብ ቅድሚኡም ክቐተል ፈሪድዎ እቲ ወተሃደር መጀመርያ ጊድጓዱ ክኹዕት ኣዚዘዎ ክሳብ ዝኹዕት ኩሉ ህዝቢ ደው ኢሉ ክጽበ ተኣዚዙ ሽዑ እና ረኣይዎ ኣብቲ ዝኸዓቶ ጉድጓድ በጥ ክብል ኣዚዘዎ ሽዑ ብጥይት ሰብ እናረኣዮ ቀጢሎም። ናይ ብሓቂ ጨካን ሞት ኩሉ ጊዜ እቲአ ዕለት ክዝክር እንከሎኹ ናይ ብሓቂ ልበይ ይትንክፍ። ሰብ ንሰብ ዝቐትል ልቡ ካብ ኣምላኽ ምስ ኣወጽኦ ጥራሕ እዩ ቃኤል ንሓዉ ኣቤል ቀቲልዎ፤ ኣብ ብዙሓት ክቃተሉ እንተ ረኤና ፍቕሪ ኣምላኽ ካብ ልቦም ከውጽኡ ከለዉ ንቅትለት ይፍጽሙ። ሰብ ኣይኮነ እንስሳ እውን ክመውት እንከሎ የሳቕየና እንተኾነ መድኃኒና ጎ.ኢ.ክ እዚ ዓይነት ሞት እዩ ማይቱ። ንሞት ክጉዓዝ እንከሎ ብዙሓት ይስዕብዎ ነሮም ገለ ዘላግጹን ሞቱ ክርእዩ ዝምነዩን ገለ ኸኣ በቲ ዝተጎነፎ ይሓዝኑን ይበኽዩን ነሮም። ነትን ዝበኽያሉ ዝነበራ ኣንስቲ ምእንቲ ርእስኻንን ደቅኻንን ብኸያ እምበር ምእንታይስ ኣይትብከያ እነበለ ዝብከዮን ዝሕዘኖን ምን ምዃኑ ገሊጽለን።

መንዩ ዝበከዮ?

እቲ ካብ ኣምላኽ ርሒቐ እንከሎ ሞት እትመጽኦ፤ እቶም ኣብ ጽልኢ ቅርሕንቲ እንከለዉ ፀሓይ እትዓርቦም፤ እቶም ንመጸዋዕታ ኣምላኽን ቤተክርስቲያንን ኣብዮም ኣብ ጸልማት ዓለም ክነብሩ ዝመርጹ እዚኦም እዮም ዝበከዮም። ኢየሱስ ሕያዋያን ገባር ጽቡቕን ስለ ዝነበረ በቲ ዝገብረሎም ዝነበረ እሞ ብሓሶት ብግፍዒ ይስቀል ስለ ዝነበረ ሕያዎት ኣንስቲ በኸየናሉ፤ ነቲ ዝገብሮ ዝነበረ ሰናይ ዘኪረን። ኢየሱስ ግን እዚ ዝጉዓዞ ዝነበረ ጉዕዞ ሞት ንትንሣኤ ገጹ ስለዝኾነ ብኸያት ኣየድልዮን እዩ ይብለን። ሎሚ ነፍሲ ወከፍና ኣብ ልብና ኦቲና ካብ ኣምላኽ ኣርሒቐና ዘሎ

ነገራት ክንጸርግ ንዕደም አሎና። ብኸፍአትና ክንበኪ ናይ ጣዕሳ ንብዓት ክነፍስስ እሞ አብ ስቓይት ክርስቶስ ተሳቲፍና ምስኡ ክንትንሥእ።

አብ ጉዕዞ ቀራንዮ ክልተ ከተርቲ ክስቀሉ ምስኡ ይጉዕዙ ነሮም። ክልቲኦም አብ ቅትለት ሰብን አብ ዓቢ ዓምጽን ተዋፊሮም ዝነበሩ ብግብሮም ንሞት ዝተፈርዱ እዮም። ክልቲኦም ንሞቶም በቲ ዝገብርዎ ዝነበሩ ተቐቢሎም እዮም። አምላኽ ክሳብ መጨረሻታ ሕይወትና ብኸፍአትና ክንጥዓስ እሞ አብ ሰማይ ክንአቱ ድላዩ እዩ። ነዞም ክልተ ከተርቲ ዓቢ ዕድል አጋጢምዎም አምላኽ ምስኦም ክስቀል ንሞት ተፈሪዱ። አብ መአዲ ሞት እንከለዉ አምላኽ ቀሪብዎም ንሰማይ ዝወስድ መገዲ አብዛ መጨረሻታ ሰዓት እውን ተዋሂብዎም እንትኾነ እቲ ብጸጋም ዝነበረ ነዚ ክርእዮ አይከአለን ከም ዓለሙ ንኢየሱስ ከላግጸሉን ከዋርዶን ተሰሚዑ። ሰብ ልቡ ምስ ዓጸወ ክንደይ ሕሱም እዩ ንምሕረት አምላኽ አብ ድነ ሞት እንከሎ እውን ክርኢ ዕድል አይ ሃበን። ንሞት እናእተዋ እንከሎ አብ ክፍአቱን ሓጢአቱን ጸጊዑ። እቲ ብየማን ዝነበረ ግን ዓይኑ ቋሕ አቢሉ ብዓይኒ ምሕረት ክርኢ ንኢየሱስ ለሚንዎ አብ መንግስትኻ ተዘከረኒ እናበለ ንምሕረት ኢየሱስ ለሚኑ። ኢየሱስ አብታ ሰዓት ምስኡ አብ ሰማይ ከም ዝአቱ አረጋጊጽሉ። ወዮ ሰራቂ ዝነበረ ንመንግስተ ሰማይ እውን አብ መስቀል እናሞተ እንከሎ ሰራቂዎ። ምሉእ ሕይወቱ ካብ መገዲ አምላኽ ርኢቑ ዝነበረ አብ መወዳእታ ምሓረኒ ሕደገለይ ንስኻ አምላኽ መድኃኒየይ ኢኻ ኢሉ ተአሚኑ ምሕረት ስለ ዝለመነ ወዲ ሰማይ ኮይኑ።

ኩልና አብ መዓልታዊ ሕይወትና አብ ትሕቲ ጽላል አምላኽ ክነብር ድላይ አምላኽ እዩ። እንተኾነ ባህርና ከቢድ ስለ ዝኾነ ተጸጊምና እንነብር ብዙሓት አና። ዓለም አሸንፏና ንአምላኽ ጊዜ ከሊእናዮ አብ ኃድና ዓለም እንምርሽ ውሑዳት አይኮናን። እዚ ቅዱስ እዋን ጾም አብ ግብርና አብ ሕይወትና ጸህያይ ክንወፍር እንዕደመሉ እዋን እዩ። ልብና ብኸፍአትን ጽልእን ቅርሕንትን ሳዕራና ስለ ዘሎ ሎሚ ክንጽህይዮ እሞ እቲ ሓቀኛ ቡቕሊ አምላኽ ጥራሕ ክበቐሎ ንተዓጠቕ። ተስፋ ከይቆረጽና ከምዚ ፈያትዮ ዘየማን ንመንግስተ ሰማይ ዝሰራቓ ንሕና እውን ንመገዲ አምላኽ ሎሚ ክንምለሶ እሞ ናይ ሓቂ አመንትን ተኸተልትን ክርስቶስ ክንከውን ይግብአና። አምላኽ ብዝተፈላለየ መገዲ ትእምርቲ ይህበና አለሊ ክንክእል ናታትና ግደ እዩ። ንዝግለጸካ አለሊኻ ምኽክል ካብዞም ክልተ ዓመጽቲ ሓደ ከለሊ ክኢሉ እቲ ሓደ ግን አይከአለን ንሕና እውን ከምኡ እንኾነሉ ጊዜ ውሑድ አይኮነን።

አብ መስቀል ምስ ሰቕልዎ ንክዳውንቱ ዕጫ አውዲቐም ተማቕልዎ ይብለና ሉቃስ። ኢየሱስ ከአ ኦ አቦይ ዝገብርዎ አይፈልጡን እዮም እሞ እቕረበለሎም ኢሉ ምእንቲ እቶም ዝሰቕልዎን ዝቕትልዎን ዝነበሩ ጸለየ ይብለና። አብዚ ሉቃስ አብ ባሕሪ መንፈስ አምላኽ አቲና ክነስተንትን ይደልየና። ዕራቕ ገርም ክዳኑ ዕጫ ከውድቑሉ ከለዉ አብ መዝ. 22፡18 መሰረት ገርና ክንርእዮ ከሎና ክንርድኦ ንኸእል። አብ ባህሊ ሮማውያን ነቶም ብስቕለት ዝሞቱ ክዳውንቶም ነቶም ዓቀይቲ እዩ ዝውሃብ ነሩ። ወንጌል ግን ጽሑፋት ምእንቲ ክፍጸሙ ዝኾነ እዩ ይብለና (ዮሐ 19፡24)። ቀሚሽ ኢየሱስ ብምልእታ እልምቲ ነራ ይብል እዚ ኸአ በቲ እዋን ልቃነ ካህንት ዝኸደነዎ ዝነበሩ እዩ። ዮሐንስ ወንጌላዊ ኢየሱስ ሊቃ ካህን ምዃኑ ክገልጽ ዝብሎ እዩ ይብለና። አበው አብዚ ከስተንትኑ ከለዉ እዚ ናይ ኢየሱስ ቀሚሽ ዘይፈላለ ምዃኑ ክገልጹ እንከለዉ ሓድነት ቤተክርስቲያን ክርስቶስን እዩ ዘመልክት እዩ ይብሉ። ናይ ክርስቶስ ክህነትን ናይ ተኸተልቱ ክህነትን ክልተ ዘይፈላለ ምኻኑ ዘመልክት እዩ ይብሉ።

አብ መስቀል እንከሎ ዝገብርዎ አይፈልጡን እዮም እሞ ምሓሮም ኢሉ ጸልዩ። ነቶም ንሞት ዝፈረድዎ ነቶም ጸላእቱ ምሕረት ክረኽቡ ለሚንሎም። ጸሎት ምሃረና ምስ በልዎ አብቲ ዝመሃሮም ጸሎት “ንሕና ንዝበደሉና ከም ዝኃደግናሎም በደልና ሕደገልና” ኢሉ ምሃረዎም ዝነበረ ሕጂ ብግብሪ አርእይዎም። ንዝበደለካ ምምሓር ሓዲስ ሕጊ እዩ ቀደም ንዝበደለካ ከምታ ዝበደለካ ፍደዮ እዩ ዝብል ክርስቶስ ግን ንዝበደለካ ምምሓር ንዝጸረፈካ መርቕ ይብለና። አብ ግብሪ ክንርእዮ ከሎና እዚ ንኹልና ይኸብደና እዩ። ዝኾነ ዓይነት በደል አብ ልዕለና ንዝፈጸመ ክንሓድገሉ ክንዕረቕ ትእዛዝ መድኃኒና እዩ ምኽሪ አይኮነን። ናይ ምሕረትና መለክዒ ምስቲ ምስ ከማና ዝበሉ እንገብሮ ምሕረት እዩ ዝምዘን። ብዙሓት በዚአስ አይትምጽኦኒ ንብል ንሰባት ካብ ልብና ምስ አውደቐናዮም ተመሊስና ክንዛረቦም ክንዕረቕዎ ሕመቕ ዝተሰዓርና ኮይኑ ይስምዓና

እንተኾነ መስቀል ዘስተምህሮ ንሓውና ሓፍትና ኣብ ዝተሰጠናሉ ኢና እንኸስቦም። ብቋንቋ መስቀል ንክፍኣት ሰባት ኣብ ምሕረት ክንቅይሮ እሞ ብቋንቋ ምሕረት ልቦም ክንመልስ እዩ ዝነግረና። ልብ ሰብ ገለ እዋን ተሪር እዩ ካብ ክምሕር ክቐየም ይሰልጦ ካብ ክሃንጽ ከፍርስ ይሰልጦ ነዚ ድኹም ጠባይና ክንስዕሮ እንተኾና ኣብ መስቀል ዝተመሃርናዮ እንተ ሰማዕና ጥራሕ እዩ። መስቀል ኩኖ ሞት ዘሎ ብርሃን ክንርኢ ይሕግዘና። ብዙሓት ቅዱሳትን ሰማዕታትን ዝነገሩና እዚ እዩ።

ጸማእኩ፡

ኢየሱስ ድሕሪ ኹሉ ውርደትን መግረፍትን ከቢድ መስቀል ጸሓ ንጎቦ ቀራንዮ ድሕሪ ምድያቡ ኣብኡ ምስ ሰቐልዎ በቲ ብርቱዕ ጸሓይ ቀትርን ኣብ መስቀል ክልተ ኣእዳወን ኣእጋሩን ተሸንኪሩ እንከሎ ጸማእኩ በለ (ዮሐ 19:28)። እቶም ጨካናት ሰቐልቱ ኣብዚ እውን ክርሕርሑ ኣይከኣሉን መጺጽ ወይኒ ሃብዎ እንተኾነ ጥጊሙ ኣበዮም። ነዚ ኣብ መዝ. 69:21 ኣብ መብልዕይ ሓሞት ገበሩ ምስ ጸማእኩውን መጺጽ ኣስተዩኒን ንዝብል የስምዕ። ኢየሱስ ጸማእኩ ክብል እንከሎ ብዝያዳ ዝጸምኦ ንነፍሳትና እዩ። ጽምኣት ኢየሱስ ነቲ ናይ ሰማያዊ ኣብኡ ፍቓድ ኩለን ነፍሳት ክድሕና ዝደልዮ እዩ። ጽምኣቱ ንኣና እዩ፤ ንፍቕርና፤ ንነፍሳትናን ንኹሉ ነቶም ብመገዲ መስቀል ናብኡ እነመጽእ እዩ። ሎሚ እውን ኢየሱስ ናይ ነፍስ ወከፍና ጽምኣት ኣልኦ። ኩልና ኣብ ቤቱን ኣብ መገዱን ተመሊስና እመናት ደቁ ኮና ክንጉዳዝ። ድንበት ኣሕዋትና ክንጸምእ ኣፍደገ ሰማይ ከይንጻጽዎሎም ክንጥንቀቕ ንስሓ ክንኣቱ ይዕድመና። ናይ ሓደ ዝዓለወ ወገና ጥፍኣት ከሕዝና ኣለዎ እሞ ንድሕነቶም ክንወፍር። ዓለምና ሰይጣን መሊኸዎ ሰብ ተጨኻኺኑ ንመገዲ ድሕነት ንጎረ ሓዲጉ ኣብ ዳንከራ ኣድሂቡ መለለይኡ ግርማ ፍጡር ዝሓደጎ ኮይኑ ይነብር ንርኢ ኣሎና። ጽልኢ ባእሲ ውግእን ወረ ውግእን ቀንዲ ሕይወትና ኮይኑ ንርኢ ኣሎና። መንእሰይ ዓለሙ ጸቢባቶ ንዓሣ ጥራሕ ዝተፈጥረ ባሕሪ መቓብሮም ገሮም ንርእን ንሰምዕን ኣሎና። ተልፎን Long distance እንተ ተደወለና ሕጅኽ እንታይ ክሰምዕ ኢልና እንስከፍ ውሑዳት ኣይኮናን፤ ክርእዩና ክበጽሑና ንዝመጹ እንታይ ክትነግሩኒ እንብል ውሑዳት ኣይኮናን። እዚ ኹሉ መንፈስ ኣምላኽ ምስ ረሓቕና ዝወረደና እዩ። ኣብ ከምዚ ጸልማት ንዝነብሩ እዩ ኢየሱስ ጸሚኤ ዝብል ዘሎ። ሎሚ ንፍቕሪ ጸሚኤ ንሰላም ጸሚኤ ንዕርቂ ጸሚኤ እናበልና ኣብቲ ምንጪ ማይ ሕይወት ዝኾነ ኣምላኽና ንመለስ።

ሕይወትና ጉዕዞ እዩ ተወሊድና ንሞት ገጽና ንጉዳዝ ምዓልቱ ምስኣኸለ ከኣ ኩልና ክንመውት ኢና። እቲ ዝድለ ዘሎ ኣብ ጉዕዞ ሕይወትና ንመስቀል ዘኪርና መሪሕ ሕይወትና ክንገብሮ። መስቀል ዘይመርሖ ህይወት ተስፋ ትንሣኤ የብሉን። ክንትንስእ እንተኾና ምስ ኢየሱስ ክንሓምም ክንስቀል ክንመውት ኣሎና። ሎሚ ካብ እንነብሮ ሕይወት ንኣምላኽ ዘሕጉስ ክንለብስ ማሕደር መንፈስ ቅዱስ ዝኾነ ልብና ኣምላኽ ጥራሕ ክብሕቶ እሞ ክንቅደስ ፍቓደኛታት ክንከውን እዩ ዝድለ ዘሎ።

ኣብ ዘዳግም 30:15~20 ሙሴ ንህዝቢ ሓዲኡ ምረጹ ንኣምላኽ ወይ ነዞም ባዕልኹም እትገብርዎም ኣማልኽቲ ይብሎም። ንእግዚኣብሔር እንተ ሰማዕኩም ሕይወት ዕብየት ቡራኬ ክትረኽቡ ኢኹም እንተ ዘይሰማዕኩም ግን ሞት ጥፍኣት ክትረኽቡ ኢኹም ዝብል ነንብብ። ሎሚ ንሕና እውን ቤተክርስቲያን ሓዲኡ ክንመርጽ ትደልየና ኣላ ላንጋ ላንጋ ዝኾነ ጉዕዞ ክርስትና ኣብቂዑ ዝተሓደስ ክርስትና ክንለብስ። ሎሚ ንቤተክርስቲያን ኣጸጊሞማ ዘለዉ ሰማዊ ክርስትና ሒዞም ዝጉዳዙ ሕይወቶምን ግብሮምን ግን ካብ ድላይን መንገድን ኣምላኽ ዝርሓቐ እዮም። ጸም ካብዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ሰንኮፍ እምነት ኣብ ድልዱል እምነት ክንኣቱ ይሕግዘና። ነዚ ክንገብር ገለ እዋን እቲ መስቀል ክብድ ክብል እዩ ሓግዘና ክንብል ይግባእ። ንተስፋ ትንሣኤ ብማዕዶ እና ረኤና ንክርስቲያን ቤተክርስቲያን ክንሰምዕ እዋኑ እዩ።

ጸም ንርእስና ከም ኣብ መስትያት ክንርኢ ዝሕግዘና መንፈሳዊ መጋበሪ እዩ፤ ኣብ ገለ እምነታት ስለምንታይ ካልእ መጋበሪ ሃዘውዘው ንብል ኣብ ክርስቶስ ብቐጥታ ዘይንኸይድ ዝብሉ ኣለዉ እዚ ግን ንኣምላኽ ጸገም ኣይኮነን ኣነን ንስኻትኩምን ግን ብስጋን ብነፍስን ዝቐምና ኢና ኩሉ ጊዜ መንገኛ ሓጋዚ የድልየና ኣብ ክርስቶስ ዘብጽሓና ሰናይ ግብርን ስንቅን የድልየና ንሥጋና ክንመልኮ

ልጋም ክንገብረሉ ይግብኡና። ስለዚ ደም ተጋድሎ ትብግት ሓቂ ለቢስና እምነትና ክነብሮ ይግባእ።

አማናይ ምዃን ጥራሕ፡- እኹል አይኮነን ብዙሓት ቤተክርስቲያን ዝመላለሱ አለዉ እንተኾነ ንክርስቲያናዊ ሕይወት ዘይለብሱ አለዉ ነዚአም ከረድእ ኢሉ ኢሳያስ ነቢይ ኦብ 59:1~9 ዘሎ እንተ ረኤና ነቶም ብስምዒት ዝኸዱ ልቦም ዘይቅየር ብግዳም ግን ጥዑያት ዝመስሉ ይገንቡም። ካብ ጥልላት ተኸልኪልካ ገጽ ምጽምላው እኹል አይኮነን ዕለት ዕለት ንድላይ አምላኽ ክንፍጽም ጽን ክንብል አሎና። ንአምላኽ ዘሐጉሶ ውሽጣዊ ጸም እዩ። ንጭቁናት ነጻ ምውጻእ ንጥሙያት ምምጋብ፣ መዕቆቢ ንዝሰኡኑ መዕቆቢ ምሃብ ንዕሩቓት ምኽዳን። አሞጽ ነቢ እውን አምልኾ ብዘይ ርትዒ ትርጉም የብሉን ይብለና (አሞጽ 5:18~27)።

እግዚአብሔር ክንቀርቦ ሕይወትና ክንቅይር አብ ምድሪ ከሎና ዕርቡን ሰማይ ሒዝና ክንክእል ይደሊ አሎ። አብ ግላዊ ሕይወትና ንርኤ ከመለኹ እስከ ንበል ካብ አምላኽን ካብ ከማይ ዝአመስል ሰብ ዝፈልየኒ እንታይ ነገር አሎኒ ኢልና ሕልናና ንርኤ ንመርምር ሽዑ አብ መንበረ ኑዛዜ ክንጎዶ አና። ሕልናና ክንርኢ ስለ ዘይከአልና ወይ እናረከና አርክበሉ እናበልና ከመይ ገረ አብ አባ ኩስቶ ክናዘዝ ይፈልጡኒ እንድዮም እንታይ ክብሉኒ ገለ እዋን ከአ ጸልማት ጎልቢብና ንጉዓዝ ነዚ ዓዘቕቲ ክንወጽኦ እዩ ናይ ሎሚ ሱባኤና። ብርቱዕ ውሒዝ ክትሳገር ከቢድ እዩ ገለ ዕዉታት ተሳጊሮም አብ ማዕዶ ምስረኣኹምም አነስ ክሰግራዶ ኹን እየ ትብል ሽዑ ባዕልኻ እንተ ኸአልካ ጽቡቕ አይኮነ ከአ አሳግሩኒ ትብል። ሎሚ እንሕተቶ ዘሎና ካብዚ ዘሎናዮ ሕይወት አብ ደምበ አምላኽ ክንሳገር እንተኾነ ባዕልና ብንስሓና ብግብርና ንሳገር አይኮነ ከአ ንዝሕግዙና ክንሳገር ፍቓደኛታት ንኹን።

ትርጉም መስቀል ካብ ማርያም ንመሃሮ፡

ቅዱስ ዮውሓንስ ብዛዕባ ሞት ኢየሱስ አብ መስቀል ከዘንተወልና እንከሎ አብ ጥቓ መስቀል ማርያምን እቲ ዘፍቅሮ ረድኡን ካልኦት ካብ ገሊላ ዝሰዓብኦ ኦንስቲ ከም ዝነበራ ይነግረና። ማርያም ነቲ ዝስዋእ ወዳ ባዕላ ትስውኦ ነራ። መስዋዕቲ ወዳ ንድሕነት ኩሉ ሰብ ከም ዝኾነ ትፈልጥ ነራ እያ። ሞት ወዳ ሓዘን አይኮነን አምጺኡላ ዓወት ድኅነት እዩ አምጺኡ። ሞቱ ንአምላኽን ሰብን ዝዓርቕ ምዃኑ ትፈልጥ ነራ እያ በዚ ኸአ እያ ምስኡ ንጎሶ ቀራንዮ ምስ ወዳ ዝደየቡ። ማርያም አብ ሕይወት ወዳ ካብ ምጅማር ካሳብ ሞቱ አይተፈልየቶን ንሳ ናቱ ንሱ ንታ እዮም። ኢየሱስ አብ መስቀል እንከሎ ነዲኡ እንሆ ወድኺ ንረድኡኸአ እንሃ አደኻ ኢልዎ። አብ መስቀል ደቂ ማርያምን አህዋት ኢየሱስን ኮና። አብ መስቀል አደ እትመርሕ እተጸናንዕ አብ አምላኽ እተቕርብ ተዋሂባትና። ዮውሓንስ ንማርያም አብ ገዝኡ ወሰዳ ይብለና ወንጌል አብ ሕይወቱ አእትይዎ ናቱ ገርዋ ንሕና ሎሚ ነዚ ክንገብር ከሎና ደቂ ማርያም ንኹን።

አደ ዘላቶ አይዝኸትምን እዩ አደ ጽላል አካቢት ሰታሪት ኩሉ እያ። አብ እምነትና ተራ ማርያም እዚ እዩ። አደ ዘይትፈልጦ ጉድ ገዛ ዳርጋ የለን አቦ እዩ ብዙሕ ዝኸወሎ እምበር አደስ ኩሉ እያ እትፈልጥ። ውሉድ ዝኾነ ከቢድ ጸገም ክጓነፎም እንከሎ መጀመርታ እትንገር አደ እያ። ንኹሉ ብዓይኒ ፍቕርን ርሕራሔ ስለ እትርእዮ አደ ክትቀርባ ክትዛረባ ይፈኽሰካ። ነባና ክትዛረብልና ንልምና ወልእኳ ባዕላኻ ባዕልኺ በሎ ብልዮ እንተ ተበሃልና ናይ ወላዲትና ሓገዝስ ኩሉ ጊዜ የድልየና እዩ። በዛ አብ ድነምት እንከሎ ብለዋ ዝሃባና አደና ማርያም ብልብና እንተ ቕረብናያ ሓጋዚ እዩ ባህሪኡ። ካብ ማርያም ዝኸወል ሕይወት የብልና ፣ ማርያም ዘይትፈልጦ ነገር የለን። ስተርና ምስ ወድኺ ዕረቕና ክንብላ እዋናት ሕማማት ጥዑም ጊዜ እዩ። ናይ ማርያም መንገዥነት አዩድልን ብቐጥጣ ዘይንኸይድ ናብቲ አቦ ምሕረት ዝብሉ አለዉ እዚ ግን መደብ አምላኽ አይኮነን ብማርያም ገሩ እዩ መጺኡና ብአአ ክንከዶ እኳድኦ ንኦና ዝሓሸን ዝቐለለን እዩ። ብማርያም ናብ ኢየሱ ንቕረብ።

ማርያም ሓደ ውዕሊ እያ እትኣቱ ወደይ ዝበለኩም ግበሩ ትብለና። ቅ. ጴጥሮስ ሓደ መዓልቲ አብ ሰማይ ምስ ኢየሱስ ኮርዮ ይብሃል መኸረይኡ ኸአ መፍትሕ መንግስተ ሰማይ ንአይ ሂብካ ክተብቅዕ ኩሉ አነ ዝኸፈትክሉ አብ መግስተሰማይ ይእቶ ኢልካኒ እንተኾነ አብዚ ግን አነ ዘይከፈትክሎም አብዚ ሰማይ አትዮም እርኢ አሎኹ ሓደ ጊዜ ከይከውን ከአ ብተደጋጋሚ

ዝፍጹም እዩ ስለዚ እንካ መፍትሕካ ኢልዎ ይብሃል። ኢየሱስ አይፋልካን ጴጥሮስ መን እዩ ከምዚ ዝገብር ዘሎ ኢልዎ ነዚ ኹሉ እትገብር አደኻ እያ ኢልዎ ይብሃል። ማርያም ትሕቲ አምላኽ እታ ዝለዓለ ክብረ ዝተቐበለት እያ። እሞ ሎሚ ንአይ ንአኹም ንኹልና ወደይ ዝበለኩም ግበሩ ትብለና አላ። ወዳ ዝብለና ከአ ተፋቕሩ ሕገይ አኹብሩ ጽልኢ ቂምታ ክፍአት ካባኹም አርህቑ እዩ ዝብለና እሞ ኦ ማርያም ወድኹ ዝደልዮ ክንገብር ሓግዝና አብ ዝደኸምናሉ እዋን አበራትዕና ንበላ።

ምእንታና አብ ዕጺ መስቀል ዝሞትካ መድኃኒና ኢየሱስ ሎሚ እውን በቲ ቅዱስ ደምካ ሓጢአትና ሓጺብካ ንሰይጣን ስዒርና ደቅኻ እንኹነሉ ጸጋ ዓድለና ንኹሉ ብኸይትናን አውያትናን አብ ሓጎስ ቀይሮ ንበሎ። ነዚ ንምግባር የብቅዓና።

ብሩኽ ትንግኤ ንኹልና።